

A TANTÁRGY ADATLAPJA

LLM3065 Bevezetés a kortárs esztétikai gondolkodásba (magyar nyelven)

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (MAGYAR ÖNÁLLÓ SZAK)
1.7. Képzési forma	Nappali képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Bevezetés a kortárs esztétikai gondolkodásba (magyar nyelven)				A tantárgy kódja	LLM3065
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	42	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászámja					56
3.8. A félév összórászámja					98

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

3.9. Kreditszám	4
------------------------	----------

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	–
4.2. Kompetenciabeli	–

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, vetítő, laptop
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	szemináriumterem, vetítő, laptop

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- C1 Az anyanyelvű irodalom változási formáinak magyarázata (korszakok, irányzatok, műfajok stb.) és az irodalmi jelenségek történeti és kulturális kontextusban való értelmezése. A kulcsfogalmak magyarázata az irodalom megértésében, valamint folklórszövegek értelmezése. - C2 Különböző szövegek és kontextusok összefüggései, szövegelemzési technikák alkalmazása. - Egy irodalmi szöveg különböző értelmezési szempontok szerinti megközelítése, valamint a néprajz és a kulturális antropológia fogalmainak és módszereinek használata a népi kultúra jelenségeinek kutatásában. - C3 Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás magyar irodalomtörténeti vagy népköltészeti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.
Transzverzális kompetenciák	CT1 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével

6.2. Tanulási eredmények

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Ismeretek	A hallgató ismeri a kortárs esztétikai gondolkodás néhány fontosabb problémafölvetését, illetve azokat az elméleti perspektívákat, amelyek hozzájárulnak az esztétikai tapasztalat társadalmi, politikai, illetve történeti újrakeretezéséhez.
Képességek	A hallgató képes alkalmazni a kortárs esztétikai diskurzus fogalomrendszerét, teoretikus megfontolásait, irodalmi szövegeket, illetve képzőművészeti alkotásokat értő módon, problémacentrikusan, esztétikai perspektívában „olvasni”.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni, önálló kérdéseket megfogalmazni, felelősséget vállalni az irodalmi művek kapcsán folytatott vita keretében megfogalmazott érveiért.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az esztétikai gondolkodás hagyományának politikai szempontú újraértelmezése, az esztétikai tapasztalat prioritásának tudatosítása az (esztétikai) ismeretekkel szemben.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az előadássorozat a képek esztétikai megközelítését a vizuális tapasztalatok politikai dimenziói felől provokálja. A szemináriumok során olyan irodalmi művek, filmek értelmezésére teszünk kísérletet, melyek a klasszikus esztétika érvényességét politikai, illetve szociális problémák tükrében kérdezik újra.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: Túllépni a tiszta esztétikumon	Beszélgetés, interaktív eljárások	
2. Művészet és pénz	Idem	
3. A nem-esztétikai művészet	Idem	

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4. A képek politikája 1.		
5. A képek politikája 2.	Idem	
6.. A látás fenomenológiája	Idem	
7.. A kapitalizmus esztétikái (vámpírkastély, kapitalista realizmus, kommunikatív kapitalizmus, biodizájn)	Idem	

Bibliográfia

1. Jacques Rancière, *Esztétika és politika. Az érzékelhető felosztása*, Műcsarnok, Budapest, 2009.
2. Bagi Zsolt, *Az esztétikai hatalom elmélete. Kulturális felszabadítás egy újbarokk korban*, Napvilág Kiadó, 2017.
3. Boris Groys, *Művészet és pénz = A szem*, 2016. 03. 06. (<https://aszem.info/2016/03/boris-groys-muveszet-es-penz/>)
3. Boris Groys, *Műalkotás és áru = A szem*, 2016. 02. 21. (<https://aszem.info/2016/02/boris-groys-mualkotas-es-ar/>)
3. Seregi Tamás, *A nem-esztétikai művészet – a tudománytól a konstrukcióig = Cirka Művészeti Folyóirat*, 2016. 06. 24. (<http://www.cirkart.hu/2016/06/24/a-nem-esztetikai-muveszet-a-tudomanytol-a-konstrukcioig/>)
- Seregi Tamás, *A művészeti és az esztétikai szféra különválása a 19. században = Cirka Művészeti Folyóirat*, 2016. 03. 01. (<http://www.cirkart.hu/2016/03/01/a-muveszeti-es-az-esztetikai-szfera-kulonvalasa-a-19-szazadban/>)
4. Hans Ulrich Gumbrecht, *A jelenlét előállítása. Amit a jelentés nem közvetít*, Ráció – Historia Litteraria Alapítvány, Budapest, 2010.
5. François Jullien, *A meztelenség lényege*, Atlantisz, Budapest, 2014.
6. Maurice Merleau-Ponty, *A szem és a szellem = Bacsó Béla (szerk.), Fenomén és mű. Fenomenológia és esztétika*, Kijárat, Budapest, 1997, 53–77.
- Maurice Merleau-Ponty, *Cézanne kételye*. In *Enigma*, 1996/3, 76–90
- Gottfried Boehm: *Paul Cézanne: Montagne Sainte-Victoire*. Válogatott művészeti írások. Kijárat, Budapest, 2005, 7–74.
7. Mark Fisher, *Kapitalista realizmus. Nincs Alternatíva?* Napvilág, Bp., 2020, 15–29.
- Mark Fisher, *Kilépés a vámpírkastélyból = A Szem*, 2018. 05. 04. (<https://aszem.info/2018/05/mark-fisher-kilepes-a-vampirkastelybol/>)
- Jodi Dean, *Kommunikatív kapitalizmus és osztályharc = Fordulat* 23. (http://fordulat.net/pdf/23/F23_DEAN.pdf)

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Munkamódszerek megbeszélése	Megbeszélés, interaktív eljárások, szoros olvasás	
2. Szép-e a természet? Kinek a természete szép? Michel Foucault (bemut.), <i>Herculine Barbin, más néven Alexina B</i> , Jósöveg Műhely Kiadó, Budapest, 1997. Michel Foucault, <i>A szexualitás története. A tudás akarása</i> , Atlantisz, Budapest, 1996, 7–53.	Idem	
3. Az élővilág intézményesítése	Idem	

Thomas Mann, <i>Úr és kutya</i> . Idill = Uő, <i>Úr és kutya</i> . Kisregények. Európa, Budapest, 1980, Gyáni Gábor, <i>A kutya mint házi barát és protézis = Korunk</i> , 2016. szeptember, 21–28.		
4. A tömegek befekettítése 1. José Ortega y Gasset, <i>A tömegek lázadása</i> , Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1938. (VI–XIII. fejezetek) Gustave Le Bon, <i>A tömegek lélektana</i> , Franklin-Társulat, Budapest, 1913. (Első könyv)	Idem	
5. A tömegek befekettítése 2. Ernesto Laclau, <i>A populista ész</i> , Noran Libro, Budapest, 2011. (I. rész: a tömegek befekettítése) Peter Hayes, <i>A csőcselék ideológiai funkciói</i> = Bíró Judit (szerk), <i>Deviációk</i> , Új Mandátum, Bp., 1998, 46–60.	Idem	
6. A cselédsor esztétikai megjelenítése Borbély András, Cselédregény, https://telegra.ph/Csel%C3%A9dreg%C3%A9ny-09-27?fbclid=IwAR3Of5rhvAUi0UoKzoRbqdYIEN6GIxFXaVyyjWNC8OpQnP5qsWIDaUeFunxc Simon Magda, Cselédkenyíren = Uő., <i>Váradi harangok. Vallomások, életképek, dokumentumok</i> , Kriterion, Bukarest, 1976, 132–225.	Idem	
7. Menedzsment, politikai populizmus Franz Kafka, <i>A fegyencgyarmaton</i> = Uő, <i>Elbeszélések</i> . Kriterion, Bukarest, 1978, 116–142.	Idem	
8. A politikai populizmus és az őslakosok Jorge Luis Borges, <i>A párbaj</i> = Uő, <i>Válogatott művei III. A tükör és a maszk. Elbeszélések</i> , Bp., Európa, 1999, 125–132.	Idem	
9. Állat és történelem Terike Haapoja, <i>A másként valóság története</i> (ford. Márton-Simon Anna) = <i>A szem</i> , 2017. 10. 23. (http://aszem.info/2017/10/terike-haapoja-a-maskent-valosag-tortenete/) Mészöly Miklós, <i>Sólymok csillagvilága</i> = Uő, <i>Oh, che bella note</i> , Pont Kiadó, Budapest, 1996, 129–194.	Idem	
10. Menekültek, hospitalitás Szigeti Attila, <i>A menekült alakja és a „jog ahhoz, hogy jogaink legyenek”</i> = Rüszt-Fogarasi Enikő (szerk.), <i>Migráció. Integráció? Erdélyi évszázadok. A Kolozsvári Magyar Történeti Intézet évkönyve II.</i> , Bolyai Társaság – Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2017, 171–179. <i>Az állampolgár</i> , Vranik Roland (rend.), 2016.	Idem	

11. A mimetikus vizsály René Girard, <i>Látám a sátánt, mint a villámlást lehullani az égből. A kereszténység kritikai apológiája</i> , Atlantisz, Budapest, 2013, 21–63. <i>A vadászat</i> , Thomas Vinterberg (rend.), 2012.	Idem	
12. Biomozi Hódosy Annamária, <i>Biomozi – Ökokritika és populáris film</i> , Tiszatáj Könyvek, Szeged, 2018. (6. fejezet) <i>Melankólia</i> , Lars von Trier (rend.), 2011.	Idem	
13. Esztétika és kapitalizmus <i>Az ember gyermeke</i> , Alfonso Cuarón (rend.), 2006. Mark Fisher, <i>Kapitalista realizmus. Nincs Alternatíva?</i> Napvilág, Bp, 2020, 15-29.	Idem	
14. A szemináriumi dolgozatokkal kapcsolatos segítségnyújtás	Idem	
Bibliográfia		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Szóbeli vizsga	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentrálás		
	Az érvelés logikája		
10.5 Szeminárium	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe	Szemináriumi dolgozat értékelése	50%
	Kötelező szövegek elolvasása	Szemináriumi aktivitás pontozása	
10.6 A teljesítmény minimum követelményei			

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

- A kötelező szakirodalom elolvasása
- Az alapfogalmak helyes értelmezése
- Jelenlét a szemináriumon (2 hiányzás megengedett)
- 5-6 oldalas dolgozat megírása

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

Előadás felelőse:

Kitöltés időpontja:
2025.01.26.

Szeminárium felelőse:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 01. 30.

Intézetigazgató:

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

A dăkăni jăvâhăgăyâs idăpăntja
A felelăș dăkân neve éș aláírâșa